

דברי מאיר

מאוצרותיו של הגאון רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומוה"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד

מנחם-אב התשפ"ג

גליון מס' 61

שימו לב!

בימי 'בין הזמנים' הבעל"ט

לא יתקיים

השיעור השבועי בהלכה ואגדה

של מורנו הרב שליט"א

אמר רבי מאיר

המאמר החודשי

ממורנו הרב שליט"א

"מנחם משיב נפשי"

< שני החצאים של החודש

שהקרבנו קרבתו וע"כ כך אנחנו מעמידים את העולם - ואם תמציי לומר זו היא כל מהות המעשה מהיהודי שנשרף לו הבית ושמוח שהרי ה' נמצא עמו, וכמובן שאין השמחה שלימה כי צריך בית, וכן אנחנו צריכים את בית המקדש, ולכן בחצי הראשון של החודש אנחנו מתאבלים על החורבן, ובחלק השני אנו שמחים בשמחת הגאולה הקרובה, ולכן אנחנו קוראים לחצי השני: "מנחם", ולחלק הראשון אנחנו קוראים: "אב" - לרמז להג"ל שגם שהיה החורבן עדיין יש לנו "אב"! ועוד, שאנחנו מתחילים את הייחוס שלנו מחדש וכמעשה השני הג"ל.

< אין קוראים למשיח?

עוד יש לרמז במהות השם מנחם - ע"פ מה שאמרו חז"ל במדרש שהיה אדם אחד שהיה חורש בשורו ולפתע געה השור, עבר שם ישמעאלי אחד שהיה יודע בשפת הבהמות והוא אמר לו: "אתה יודע למה געה השור שלך? הוא אמר שבית המקדש של היהודים בירושלים עלה באש ושרפוהו האויבים!" לאחר מכן געה השור שנית, ושאלו הגוי: "התדע למה געה השור כעת? הוא אמר שגולד מושיעם של ישראל הוא מלך המשיח ומנחם שמו!" הלך אותו יהודי ומכר את השור והתחיל למכור בגדי יעניקות והיה מסתובב בכפרים ובעיירות עד שהגיע לעיר אחת והכריז על מרכולתו וכשהתאספו כל הגוים הוא ראה אמא אחת שותנקת בידה והיא קראה לו מנחם, והוא הבין שזה הוא המשיח, ויש שם עוד אריכות בזה, ואחר כך הוא נעלם, ועליו אמר הכתוב

(איכה): "כי רחוק ממני מנחם משיב נפשי". וא"כ רואים שאפילו בשעת החורבן בעצמו כבר התנוצץ אור הגאולה, והיות זה היה בתשעה באב לאחר חצות היום נהגו בחלק מהעדות לרחוץ אז את הבית לקראת הגאולה!

וא"כ רואים שגם ט' באב בעצמו מחולק לב' חלקים, חלקו הראשון על החורבן וחלקו השני לקראת הגאולה הקרובה, זה עוד ענין לשם "מנחם אב" - שיש לנו נחמה במלך המשיח שגולד בט' באב ומנחם שמו! [יש לציין שבגמרא סנהדרין (צ"ח ע"ב) יש כמה דעות איך שמו של המשיח, ואחד משמותיו הוא מנחם - ואני כתבתי לפי המדרש הג"ל, עוד ציין לי יידי הגאון ר' נדב מיכאל שריפי שליט"א בעל "שמן הטוב" שה'אור החיים' הקדוש זיע"א (יש פרשת בראשית בפירושו האחד עשר ומקומו בתקוני זוהר) מבאר על ענין חודש תשרי ששמו רומז על שני חלקים בחודש, שההתחלה הוא דין והסוף רחמים, וא"כ קשה כאן שגם אב זה רחמים? ומבאר ע"פ הגמרא קידושין (לא ע"ב ועיי"ש בחסד) לפי ששפך הקב"ה חמתו על העצים ועל האבנים]. שמוכה במהרה לגאולה השלימה בקרב ממש, אמן!

> מוה"ר שליט"א עם הגר"א וינר שליט"א במבחן ההלכה הפומבי למשתתפי 'מחנה בני תורה' (אב תשע"ז)

אנחנו נכנסים כעת לחודש אב, והנה צריך להבין את מהות השם של החודש הזה. ובאמת בשמו המלא הוא קרוי: "מנחם אב" - וידוע מרבינו ה"חנח סופר" זיע"א שבאמת חודש זה מחולק לב' חלקים: החלק הראשון הוא החלק שמתחילת החודש עד לט"ו באב, והוא נקרא: "אב", והחלק השני הוא מט"ו באב, והוא נקרא: "מנחם", והטעם הוא שמוזא מתחילה הנחמה ומתכוונים לגאולה.

והנה אמרתי כבר פעמים רבות, שאצל יהודים אין אף פעם שבר גמור, ובכל דבר יש נקודה של התעוררות ושמחה - יודע המעשה באותו צדק שבילדותו נשרף בית הוריו והוריו היו מאוד בוכים ומצטערים על כך, ואמרה לו אמר: "עיקר הצער שלי הוא שאיבדו את כתב היחוסין שלנו שהוא מגיע עד לדוד מלך ישראל!" ואמר לה הצדיק בהיותו ילד: "אני יתחיל את הייחוס מחדש!" וכן היה, שגדל ונהיה לאילן גדול ויש ממנו היום יחוס גדול. והמעשה הזה מסמל שאין אף פעם יאוש וחורבן כללי.

< ויקודי שמחה בתוך החורבן!

יש עוד מעשה יודע על יהודי אחד שנשרף ביתו יחד עם כל בתי העיירה הנכרים, והם היו בוכים מאוד, ויהודי היה מרקד על חורבות ביתו, וכששאלוהו: "על מה השמחה?" השיבם: "הנה, הגויים שעובדים לעץ ולאבן הרי שבשריפת ביתם נשרף גם אלוהיהם! אבל אני שאני עובד לאל אחד ומיוחד והוא נמצא בכל מקום, מה יש לי לבכות בעוד אלוקי אבי בעזרי והוא יצילני ויעזור לי!" - זה מסמל בדיוק את חורבן הבית, שיש לנו שני נחמות גדולות, שאמנם נשרף הבית אבל אלוקינו שבשמים נשאר עמו לעד והוא עוזר לנו, ולא עוד אלא שבכל עת שאנחנו אומרים קרבנות מעלה עלינו הכתוב כאילו הקרבנו קרבנות - וכמו שאיתא בגמרא תענית (כ"ז ע"ב):

"א"ר יעקב בר אחא אמר רב אסי, אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ, שנאמר ויאמר ה' אלהים במה אדע כי אירשנה. אמר אברהם, רבש"ע, שמה ישראל חוטאין לפניך אתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה. א"ל, לא. אמר לפניו, רבש"ע, הודיעני במה אירשנה. א"ל, קחה לי עגלה משולשת ועד משולשת וגו'. אמר לפניו, רבש"ע, תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם? אמר לו, כבר תקנתי להם סוד קרבנות בזמן שקוראין בהן לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני ואני מוחל להם על כל עוונותיהם."

וא"כ לא בלבד שיש לנו את אבינו שבשמים, אלא שאנחנו גם זוכים לומר קרבנות זה נקרא כאילו

אור החיים

פרקי חיים מרובותינו הקדושים שיום פקידת שנתם בהודש זה

ביום א' אב חל היארצייט של הרה"ק ר' שלמה מבאבוב זיע"א (נפטר בשנת תש"ס), ולא לחינם הוא נפטר ביום פטירת אהרן הכהן - לפי שהוא היה אוהב שלום ורודף שלום. מסופר שפעם היתה קבוצה של אנשים שביישו אותו מאוד וחסידי רצו לעשות בהם שפטים, אך הוא מחה בידם ולא הסכים בשום פנים ואופן שיהיה מחלוקת. יש עליו סיפור מבהיל ומפורסם: הוא הרי ניצל מהשוואה הגוראה, יחד עם בנו הרה"ק ר' נפתלי צבי זיע"א (שהיה אדמו"ר 5 שנים ונפטר - וכמו שאומר הרב אלחנן עוזר ברגר שיחי' - חכיתי לראותו כאן בא"י בב"ב והיה מאוד אצילי כמו אביו), אמנם הוא השאיר מאחור את בנו ובתו ואת אשתו, והוא שלח ממזון רב לאחד העסקנים

< רבי שלמה מבאבוב (מימין) בעצירתו לצד אביו הקדושת ציון מבאבוב

הגדולים שהיה בפולין בבקשה שבכסף זה הוא יבריא את בתו ואשתו לאמריקה, והנה ועסקן במקום לשחד בכסף את הפקידים המתאימים ולשחרר את משפחת הרבי - התעצל ולקח את הכסף לעצמו, וכך הסתובב הענין [כמובן שהכל מלמעלה - אך כך זה היה נראה בדרך הטבע] והם נשאר שם ונהרגו בשוואה הגוראה, והנה בעת שהיה הרבי כבר באמריקה והיה אדמו"ר לאלפים אירע פעם בעת סעודת ראש חודש שונכנס אותו העסקן לבית המדרש, מיד קרא לו הרבי והשיבו לידו וכידו כבוד גדול, והחסידיים היה ליבם חם בקרבם כי הרי הם ידעו את עברו המפוקפק של אותו העסקן, וחרה להם מאוד איך הרבי מכבדו, ולכן מיד לאחר הטיש הם פנו אל הרבי ואמרו לו: האם הרבי לא יודע מה עולל לו העסקן הזה? וכי אין אפשר לנהוג בו כבוד? אמר להם הרבי: "ידעו לכם כי מיד אחרי המלחמה גמרתי בדתתי כי הכל מיד ה' ואין לי תלונה על אף אחד ואני מתחיל חיים חדשים..." חזו גדלות עצומה שלא הקפיד על אותו אחד ועוד כיבד אותו, זה ענין אהרן הכהן ולכן לא לחינם זכה להיפטר ביום א' אב, זיע"א.

ביום ד' אב חל היארצייט של הרה"ק ר' בן ציון מבאבוב זיע"א הי"ד - בעל "קדושת ציון" ומגדולי האדמו"רים לפני השוואה (נהרג על קידושה' בשנת תש"א), היתה לו רשת של 150 ישיבות בכל פולין וגליציה והוא היה מחונן בחסד עליון, הלחין ייגוני קודש רבים שמושרים עד היום בכל תפוצות ישראל, כגון: "ה-ה ריבון עלם" המפורסם, "מה אשיב לה" המפורסם ועוד. סיפורתי פעם למחן הגאון ר' ברוך מרדכי אורחי שליט"א על זה שהיה לו כ"כ הרבה ישיבות והוא מאוד התפעל מכך, זיע"א.

ת.נ.צ.ב.ה.

מתוך 'השיעור השבועי' של מוה"ר שליט"א: ה' אב תשפ"א - גליון מס' 162

